

© Igor Todorovski

Goce Smilevski –

Former Yugoslav Republic of Macedonia

Сестрата на Зигмунд Фројд (2007)

Sigmund Freud's sister

Publishing House **Kultura / I.P. Dijalog**

Biography

Goce Smilevski (b.1975) was born in Skopje, Macedonia. He was educated at the Sts Kiril and Metodij University in Skopje, at Charles University in Prague and at the Central European University in Budapest. He is the author of the novels *The Planet of Inexperience*, *Conversation with Spinoza* and *Sigmund Freud's Sister*. He won Macedonian Novel of the Year Award in 2003 for *Conversation with Spinoza*. In 2006, he was also awarded the Central European Initiative Fellowship for young European authors.

Synopsis

Sigmund Freud's Sister by Goce Smilevski is a novel told from the point of view of Adolfina, one of Sigmund Freud's sisters. It is a personal story that mirrors the rise and fall of the era that begins with optimism in the middle of the 19th Century and ends with the Holocaust in the Second World War. Set in Vienna, the novel portrays the relations within the Freud family, especially those of Sigmund Freud with his mother Amalia and his father Jacob that could be seen as the soil from which grew Freud's ideas on dreams, the Oedipus complex and the death instinct. Its narrative structure relates a recollection of memories, which draw upon the interplay between the life of the Freud family and the theory of psychoanalysis, as well as between dreams and reality. *Sigmund Freud's Sister* shows how the search for lost time as Adolfina grows from a girl to an old woman, is a search for truth. It is a search that does not result in a simple listing of memories, but instead reveals a story about self-understanding spanning from her childhood to her last days in the Theresienstadt concentration camp in 1942.

Сестрата на Зигмунд Фројд

Goce Smilevski

“Адолфина... Спиеш?”

“Будна сум,” реков. До мене на креветот лежеше сестра ми Паулина.

“Колку е часот?”

“Сигурно поминала полноќта.”

Сестра ми се будеше секоја ноќ и секогаш со исти зборови во мракот на собата ја започнуваше истата приказна:

“Ова е крајот на Европа.”

“На Европа многупати ѝ доаѓал крајот.”

“Ќе не испоубијат како кучиња.”

“Знам,” реков.

“И не ти е страв?”

Молчев.

“Вака беше и во Берлин во 1933,” продолжи Паулина, и јас веќе не се обидував да ја прекинам во она кое ми го имаше раскажано многупати пред тоа: “Штом Националсоцијалистичката партија и Адолф Хитлер дојдоа на власт, младината почна да маршира по улиците по тактот на воената музика. Како што сега маршира овде. На зградите се развеаја знамињата со кукаст крст. Како што сега овде се веат. Од радио-апаратите и од разгласите поставени на плоштадите и во парковите, се слушаше гласот на Фирерот. Како што сега овде се слуша.

Ветуваше една нова Германија, една подобра Германија, една чиста Германија.”

Беше 1938 година, а четири години пред тоа Паулина и Марије го напуштија Берлин, и дојдоа да живеат во домот од кој заминаа кога се омажија; веќе четири години ние трите сестри живеевме заедно. Паулина беше скоро сосема слепа, и некој постојано требаше да биде покрај неа, па спиеше на креветот на кој некогаш спиеја нашите родители, а на местото до неа се менувавме Марије и јас. Се менувавме, затоа што Паулина секоја ноќ се будеше, и Марије или јас, според тоа која од нас беше со неа во собата, остануваше без сон.

“Исто ќе биде и овде,” продолжуваше сестра ми. “А знаеш како беше таму?”

“Знам,” реков поспано. “Ми имаш кажувано.”

“Ти имам кажувано. Униформирани лица упагаа навечер во еврејските домови, кршеа сè околу себе и маваа по нас, и ни велеа да си одиме. Сите кои не размислуваа како Фирерот, а јавно се осмелуваа да ги кажат своите ставови, веднаш исчезнуваа без трага. Се зборуваше дека противниците на идеалите на кои требаше да биде изградена новата Германија, ги носат во логори, и таму биле принудувани на тешка физичка работа, биле измачувани и убивани. Така ќе биде и овде, верувај ми.”

Ѓ верував, а сепак молчев, затоа што секој мој збор ќе ја потсилеше да раскажува уште повеќе. Неколку недели пред тоа германските воени трупи вмаршираа во Австрија и воспоставија нова власт. Насетувајќи ја опасноста, нашиот брат Александар побегна со своето семејство во Швајцарија. Ден потоа беа затворени границите, а секој кој сакаше да ја напушти Австрија, мораше да се обрати

до тукуштоотворениот Центар за издавање на излезни визи. Илјадници луѓе поднесуваа барања, а само по некој од нив добиваше дозвола да ја напуши земјата.

“Штом не нé пуштаат слободно да замине од земјава, тоа значи дека имаат план за нас. Пеколен план,” зборуваше Паулина.

Јас молчев.

“Најпрвин сé ќе ни одземат, а потоа со нас ќе полнат дупки.”

Неколку дена пред тоа во станот на Роза беа влегле униформирани лица, и ѝ покажале документ на кој пишувало дека станот и сите предмети во него ѝ се одземаат. И таа дојде во станот во кој живееше Паулина, Марије и јас. Со себе донесе неколку фотографии и малку алишта, а сé друго им остави на војниците кои се вселиле во нејзиниот некогашен дом. “Сега на креветите на кои спиеја моите деца, спиејат некои офицери,” рече Роза кога се досели во нашиот дом.

“Ме слушаш? Со нас ќе полнат дупки,” ми рече Паулина погласно.

“Секоја ноќ ми го кажуваш истото,” ѝ реков.

“Ти кажувам за да знаеш дека и овде ќе биде исто.”

“И тоа ми го имаш кажано.”

“И сепак не правиш ништо.”

“А што можам да направам?”

“Да одиш и да го убедиш Зигмунд да побара излезни визи за нас четирите.”

“И каде ќе одиме?”

“Во Њујорк,” рече Паулина. Во Њујорк живееше нејзината ќерка. “Знаеш дека Беатриса ќе се грижи за нас.”

Јас секој ден се јавував кај Зигмунд, а одговараа ќерка му, жена му или нејзината сестра и ми кажуваа дека тој не е дома, или дека е зафатен со пациентите, или дека не му е добро па не може да се јави. Се распрашував дали ќе поднесе молба за визи за излез од Австрија, а Ана, Марта и Мина велее дека не знаат ништо за тоа. Помина цел месец откако не го бевме виделе брат ни. На шести мај 1938, на неговиот осумдесет и втори роденден, бев решила да појдам кај него со Паулина. Земавме малечок подарок за него, книга која помисливме дека ќе му се допадне, и тргнавме кон Берггасе број 19.

Во домот на брат ни вратата ни ја отвори Ана.

“Не најдовте во работа...,” рече, правејќи меѓу себе и вратата простор за да влеземе.

“Работа?”

“Се пакуваме. Испративме десетина големи пакети вчера и завчера. Ни остана уште да одбереме кои од подароците што ги има добиено тато ќе ги земеме со нас.”

“Заминувате?,” прашав.

“Не веднаш, но сакаме што поскоро сè да спакувавме.”

Во кабинетот на брат ми насекаде беа расфрлени сувенири, книги, мали и големи кутивчиња, антиквитети – сè она што некој некогаш му го подарил, а тој го сочувал. Зигмунд седеше на големата црвена фотелја на средината од просторијата и гледаше во расфрлените предмети по подот. Се сврте кон нас, само климна со главата, и пак се загледа во нередот. Му кажав дека сме дојдени да му посакаме среќен роденден. Се заблагодари и го остави нашиот подарок на масата покрај себе.

“Како што гледаш, заминуваме. За Лондон,” рече.

“Би можела да ви помогнам,” реков. “Во пакувањето.”

Ана рече дека ќе ми ги подава предметите кои треба да се фрлат, да ги ставам во кутијата со непотребностите, а таа ќе ги сложува избраните предмети во кутиите кои потоа ќе ги испратат по пошта за Лондон. Паулина остана да стои покрај сидот.

“Оваа табакера?,” праша Ана, вртејќи се кон татко си, и покажувајќи му ја сребрената кутијка во која беа вградени неколку зеленкави камченца.

“Тоа е подарок од мајка ти. Ќе ја земеме.”

Ана ја стави табакерата во картонската кутија покрај себе.

“Ова домино од слонова коска?,” праша Ана.

Зигмунд мислеше миг-два, потоа рече:

“Не се сеќавам од кого е. Фрли го.”

Ана ми го подаде доминото, и јас го спуштив во кутијата покрај мене, во која на голем куп беа ставени книги, сувенири, дребулии кои требаа да бидат фрлени.

“Ова?,” праша Ана и подигна една книга, приближувајќи ја до очите на Зигмунд.

“Таа ‘Тора’ е подарок од дедо ти Јакоб за мојот триесет и петти роденден. Ќе ја земеме.”

Ана рече дека се уморила работејќи уште од утрото, и потребни ѝсе минута – две да здивне. Отиде до трпезаријата да ги размрда нозете и да се напие вода.

“Значи, сепак си побарал визи за излез од Австрија.”

“Побарав,” рече.

“Ме убедуваше дека нема потреба да се бега.”

“Ова не е бегање, туку привремено заминување.”

“Кога заминувате?,” го прашав брат ми.

“Марта, Ана и јас на почетокот од јуни.”

“А останатите?” прашав. Брат ми молчеше. “Кога заминуваме Паулина, Марије, Роза и јас?”

“Вије нема да дојдете.”

“Нема?”

“Нема потреба,” рече.

“Нема потреба да преживееме?”

“Не станува збор за преживување. Сè ќе биде во ред.”

“Сè ќе биде во ред? Па тогаш зошто сите бегате?”

“Тоа е само привремено.”

“Ајде и ние да побегнеме привремено. Да не бидеме дел од оние кои ќе бидат истребени затоа што останале овде.” Тој молчеше. Јас продолжив: “Значи, за нас не побара визи...”

“Ти велам – нема потреба за заминување. Јас одам не затоа што самиот го побарав тоа, туку затоа што некои мои пријатели –дипломати од Британија и Франција инсистирале во овдешните служби да ми издадат излезни визи.”

“И?”

Можеше да игра фарса - да ни каже дека некој странски политичар или дипломат измолил да ги пуштат неговите деца, него и жена му, а самиот тој е немоќен да стори што и да е за спас на други луѓе; можеше да игра фарса, но тоа не беше негов жанр.

“Ми дозволија да направам список на луѓе кои ми се блиски, кои би заминале со мене од Австрија,” рече.

“И на списокот со луѓе кои ти се блиски не ги стави нашите имиња,” реков.

“Не ги ставив вашите имиња,” рече.

“И во ниту еден миг не помисли дека би можел да ги ставиш нашите имиња.”

“Во ниту еден миг. Ова е само привремено. Ние ќе се вратиме.”

“И да се вратите, нас веќе ќе не нема.” Тој молчеше. Потоа реков: “Јас немам право да го барам тоа, но сепак – кој сè е на списокот со твои блиски луѓе кои треба да ги спасиш?”

“Навистина, кој сè е на списокот?,” праша Паулина.

Брат ми можеше да заигра фарса – да каже дека ги ставил само имињата на своите деца, своето име и името на сопругата – значи на оние кои му ги посочиле од службите како луѓе кои може да ги стави на список на блиски луѓе кои би ги спасил, па ги навел само тие имиња, само најблиските; можеше да заигра фарса – но тоа не беше негов жанр. Однекаде изваде лист хартија, и рече:

“Еве го списокот.” Ми го подаде и продолжи: “Од утре дел по дел ќе заминуваат од Виена. Последни заминуваме Марта, Ана и јас.”

Гледав во имињата запишани на хартијата.

“Читај ми и мене,” рече Паулина.

Читав на глас. На списокот беа брат ми, жена му, нивните деца со семејствата, сестрата на жената на Зигмунд, двете куќни помошнички, личниот доктор на брат ми и неговото семејство. И сосема на крајот од списокот – Жо-Фи.

“Жо-Фи,” се насмевна Паулина, и се сврте кон онаму од каде што го слушаше гласот на брат ни. “Па да, ти никогаш не се делиш од своето кученце.”

Ана се врати во собата, и рече:

“Јас не ве прашав дали сакате да се напиете нешто, или да не сте можеби гладни.”

“Ни гладни, ни жедни,” реков.

Паулина како да не ги слушна зборовите на Ана и моите зборови; и продолжи:

“Навистина е добро од тебе што си мислел на сите тие луѓе. Си мислел и на своето кученце, и на својот доктор и на неговото семејство, и на сестрата на жена ти. Но, си можел да се сетиш на своите сестри, Зигмунд.”

“Да беше потребно да заминете, ќе се сетев. Но, ова е само привремено, затоа што моите пријатели инсистираа да заминам.”

“А зошто инсистирале твоите пријатели да заминеш, ако не е навистина опасно да се остане овде?,” прашав.

“Затоа што и тие, како и вие, не сфаќаат дека оваа ситуација нема да трае долго,” рече Зигмунд.

“А ако не трае овој ужас долго, тогаш зошто не заминеш само ти, онака на кратко, колку да ги смириш своите пријатели? Зошто не одиш само ти, туку со себе го водиш не само семејството, туку и твојот доктор и неговото семејство, двете куќни помошнички, па дури и кученцето и сестрата на твојата сопруга?,” прашував јас.

Зигмунд молчеше.

“А јас, Зигмунд,” рече Паулина, “јас, за разлика од Адолфина, ти верувам. Ти верувам дека сиов овој ужас

нема да трае долго. Но мојот живот ќе трае пократко од тој ужас. А јас имам ќерка. Ти, Зигмунд, си требал да се сетиш на својата сестра. Си требал да се сетиш на мене, и на тоа дека имам ќерка. Ти секако си се сетил, затоа што во овие години, откако дојдов од Берлин, а мојата Беатриса замина за Њујорк, постојано ја споменувам. Ја немам видено четири години. И, ти си можел, само со едно испишување на моето име, да помогнеш да ја видам ќерка ми уште еднаш,” рече, и на зборот ‘видено’ преврте со очите кои можеа да видат само контури. “Си можел да го ставиш моето име таму, под името на сестрата на жена ти. Или под името на твоето кученце, и тоа би било доволно да успеам да заминам од Виена, и да се сретнам со Беатриса. А вака, јас знам, таа повеќе нема да ме види.”

Ана се обиде повторно да не врати на поделбата на предметите кои требаа да бидат спакувани, и оние кои требаа да бидат фрлени.

“А ова?,” праша. На дланката држеше дрвен сувенир - гондола малечка колку палец.

“Не знам од кого е,” рече Зигмунд. “Фрли го.”

“Време е да си одиме,” рече Паулина.

Ја водев сестра ми кон нашиот дом, држејќи ја за раката. По згрченоста на нејзините прсти знаев како се чувствува. Повремено ја погледнував – на лицето ѝ трепереше онаа насмевка што некои слепи ја имаат постојано, дури и кога чувствуваат страв, гнев или ужас.

Едно спарно утро на почетокот на јуни Паулина, Марије, Роза и јас отидовме на железничката станица, за да ги испратиме брат ни, Марта и Ана. Тие тројцата беа застанати покрај отворениот прозорец на нивното

купé, ние четирите стоевме на перонот. Зигмунд го држеше своето кученце во рацете. Писна сирената која го најавуваше поаѓањето на возот. Кученцето се стресе од страв и во избекуменоста го касна Зигмунд за показалецот. Ана изваде марамче и му го преврза раскрварениот прст. Сирената на возот писна уште еднаш, возот тргна. Брат ми ја крена раката да поздрави, но едниот прст му беше завиткан, другите четири прсти му беа свиткани, и така со испружениот показалец и раскрвавеното марамче околу него мафташе во воздухот.

Sigmund Freud's sister

Goce Smilevski

Translated from the Macedonian by Graham W. and Peggy Reid

“Adolphina, are you asleep?”

“I’m awake,” I said. My sister Paulina was lying beside me in the bed.

“What’s the time?”

“Certainly past midnight.”

My sister woke up every night and always began the same story with the same words in the darkness of the room.

“This is the end of Europe.”

“It’s often been the end of Europe before.”

“They’ll butcher us like dogs.”

“I know,” I said.

“Aren’t you afraid?”

I kept silent.

“This is what it was like in Berlin in 1933,” Paulina went on, and I no longer even tried to interrupt her in what she had already told me many times. “As soon as the National Socialist Party and Adolph Hitler came to power youths started marching through the streets in time to military music. Just as they’re marching now. Flags with the swastika hung from the buildings, just as they hang there now. You could hear the voice of the Führer from loudspeakers set up in the squares and parks. He was promising a new Germany, a better Germany, a pure Germany.”

It was 1938, and four years earlier Paulina and Marie left Berlin and came to live in the home they had left when they got married; for four years now we three sisters had lived together. Paulina was almost completely blind and somebody always had to be with her; she slept in the bed where our parents had once slept and Marie and I slept alternately beside her. We alternated because Paulina woke up every night and Marie or I, depending on who was in the room, went without sleep.

“It’ll be the same here,” my sister went on. “And do you know what it was like there?”

“I know,” I said sleepily. “You’ve told me before.”

“I’ve told you. People in uniform burst into Jewish homes, wrecked everything around them and beat us up, telling us to go. All who did not think like the Führer, and dared to express their opinions in public, immediately disappeared without trace. Word was that opponents of the ideals on which the new Germany was to be built were being taken to camps and forced to do hard physical labour there, were being tortured and put to death. It’ll be like that here, too, believe me.”

I believed her, but kept quiet because any word of mine would only encourage her to tell me more. Some weeks before this, German troops had marched into Austria and set up a new government. Sensing danger, our brother Alexander had fled with his family to Switzerland. The day after, the borders were closed and anyone who wanted to leave Austria had to apply to the newly-opened Centre for the Issue of Exit Visas. Thousands of people applied, but only a few of them got permission to leave the country.

“Since they weren’t allowing us to leave the country freely, it meant they had a plan for us, a hellish plan,” said Paulina.

I kept silent.

“First they’d take everything from us, and then they’d fill holes with us.”

A few days before this, uniformed men had entered Rosa’s flat and shown her a document which said that the flat and all its contents were to be confiscated. So she had come to the flat where Paulina, Marie and I were living. She brought some photographs and a few clothes with her and left everything else to the soldiers who were enjoying themselves in what had been her home. “Officers are now sleeping in the beds where my children slept,” said Rosa when she moved into our home.

“Do you hear me? They’ll fill holes with us,” Paulina said more loudly.

“Every night you tell me the same things,” I said.

“I’m telling you so that you know it’ll be the same thing here.”

“You’ve told me that, too.”

“And still you don’t do anything.”

“What can I do?”

“Go and persuade Sigmund to apply for exit visas for the four of us.”

“And where will we go?”

“To New York,” said Paulina. Her daughter Beatrice lived in New York. “You know that Beatrice will look after us.”

I had been phoning Sigmund every single day, but his daughter, or his wife, or her sister would say he was busy with his patients or that he wasn’t well and couldn’t come to the phone. I asked whether he would apply for exit visas to leave Austria but

Anna, Martha or Mina would say that they didn't know anything about it. A whole month had passed since we'd last seen our brother. On 6th May, 1938, on his eighty-second birthday, I made up my mind to go and visit him. We took a small present for him, a book we thought he'd like, and set off for 19 Berggasse.

At my brother's house, Anna opened the door to us.

"You've found us at work," she said, making a space between her and the door for us to enter.

"Work?"

"We're packing. We sent off a dozen large packages yesterday and the day before. All that's left is to choose which of the presents father's been given we'll take with us."

"You're leaving?" I asked.

"Not immediately, but we want to get everything packed as soon as possible."

My brother's office was scattered with souvenirs, books, larger and smaller boxes, antiques, all the things that someone or other had given him and he'd kept. Sigmund sat in his big red armchair in the middle of the room and regarded the objects scattered over the floor. He turned towards us, merely nodding his head, and looked at the chaos once again. I told him we'd come to wish him a happy birthday. He thanked us and laid our present on the table beside him.

"As you see, we're leaving. For London," he said.

"I could help you," I said. "With the packing."

Anna said she'd give me the things to be thrown out and I could put them in the box for unwanted things while she stacked the selected things in boxes to be sent by post to London. Paulina remained standing by the wall.

“This cigarette case?” asked Anna, turning towards her father and showing him a silver case inlaid with green stones.

“That was a present from your mother. We’ll take it.”

Anna put the cigarette case in the cardboard box beside her.

“This set of ivory dominoes?” asked Anna.

Sigmund thought for a moment or two, then said: “I don’t remember who it’s from. Throw it out.”

Anna gave me the dominoes and I put them in the box beside me where there was a great heap of books, souvenirs and knick-knacks that were to be thrown out.

“This?” asked Anna, and held up a book, bringing it close to Sigmund’s eyes.

“That Torah was a gift from your grandfather Jacob on my thirty-fifth birthday. We’ll take it.”

Anna said she was tired, having been at it since early morning, and needed a break for a minute or two to get her breath back. She went through to the dining-room to stretch her legs and have a drink of water.

“This means you’ve applied for an exit visa from Austria.”

“I applied,” he said.

“You convinced me there was no need to flee.”

“This isn’t flight. It’s a temporary removal.”

“When are you leaving?” I asked my brother.

“Martha, Anna and I at the beginning of June.”

“And the rest?” I asked. My brother said nothing. “When will we leave, Paulina, Marie, Rosa and I?”

“You won’t be coming.”

“We won’t?”

“There’s no need,” he said.

“There’s no need for us to survive?”

“It’s not a question of survival. Everything will be alright.”

“Everything will be alright? Then why are you leaving?”

“It’s only temporarily.”

“Well, let us escape temporarily too. So that we’re not among those who’ll be exterminated because they stayed here.”

He kept silent. I went on: “That means you didn’t apply for visas for us...”

“I’m telling you that there’s no need to leave. I am going not because I myself wanted to, but because some of my friends, diplomats from Britain and France, insisted with the authorities that they grant me exit visas.”

“And?”

He could have been acting out a farce – telling us that some foreign politician or diplomat had pleaded for them to let his children, him and his wife go, while he himself was powerless to do anything to save other people; he could have been acting out a farce, but that was not his style.

“They allowed me to draw up a list of people who are close to me who would leave Austria with me,” he said.

“And you didn’t put our names on that list of people close to you?”

“I did not put your names on it,” he said.

“And you didn’t for one moment think that you could put our names on it.”

“Not for one moment. This is only temporary. We’ll be coming back.”

“Even if you do come back, we won’t be here anymore.” He remained silent. Then I said: “I’ve no right to ask this, but still: who all are on the list of close ones whom you have to save?”

“Indeed, who all are on the list?” asked Paulina.

My brother was not able to act out the farce, to say that he’d only put down the names of his children, his own name and his wife’s, that’s to say those whom the office had indicated as people who could be put on the list of close ones whom he’d save and he’d only put down those names, only the close ones; he could have acted out the farce, but that was not his style. From somewhere he took out a sheet of paper and said:

“Here’s the list.” He gave it to me and carried on speaking: “From tomorrow, a few at a time, they’ll be leaving Vienna. Martha, Anna and I will be the last to leave.”

I looked at the names written on the paper.

“Read it out to me,” said Paulina.

I read it out loud. On the list were my brother, his wife, their children with their families, Sigmund’s wife’s sister, the two maids and my brother’s personal doctor and his family. And at the end of the list was Sophie.

“Sophie,” Paulina smiled and turned to where she heard my brother’s voice. “Oh yes, you are never separated from your little dog.”

Anna came back into the room and said: “I didn’t ask you if you’d like something to drink, or maybe you’re hungry.”

“Neither hungry nor thirsty,” I said.

Paulina, as if she had not heard Anna's or my words, went on: "It's really good of you to have thought of all these people. I mean of your little dog, your doctor and his family, your wife's sister. But you could have remembered your own sisters, Sigmund."

"If it had been necessary for you to leave, I would have remembered. But this is only temporary, because my friends insisted that I leave."

"And why did your friends insist on your leaving if it's not really dangerous to remain here?" I asked.

"Because like you, they too don't understand that this situation will not last long," said Sigmund.

"If this horror will not last long, then why don't you go alone for a short time, enough to calm your friends down? Why aren't you going alone, but taking not only your family but the two maids as well and even your little dog and your wife's sister?" I asked.

Sigmund remained silent.

"But I, Sigmund," said Paulina, "I, unlike Adolphina, believe you. I believe that this horror will not last long. But my life will end sooner than this horror will. And I have a daughter. You, Sigmund, should have remembered your sister. You should have remembered me, and that I have a daughter. You certainly do remember, because during these years since I came from Berlin and Beatrice went to New York, I've continually mentioned her. I haven't seen her for four years. And you, with just a single writing of my name, could have helped me to see her once more," she said and at the word 'see' she rolled her eyes which could only see blurred outlines. "You could have put my name below the name of your sister-in-law.

Or below your little dog's name, and that would have been enough for me to manage to leave Vienna and to meet Beatrice. As it is, I know that she will never see me again."

Anna tried to get us back to separating out the things that had to be packed and those that were to be thrown out.

"And this?" she asked. In her hand she held a souvenir, a little wooden gondola as small as her thumb.

"I don't know who it's from," said Sigmund. "Throw it out."

"It's time for us to go," said Paulina.

I took my sister back to our home, holding her by the hand. By the contractions of her fingers I knew how she felt. I glanced at her face from time to time. It trembled with that smile that some blind people have all the time, even when they're afraid, angry or horrified.

One sultry morning at the beginning of June, Paulina, Marie, Rosa and I went to the railway station to see off our brother, Martha and Anna. The three of them were standing at the window of their compartment, the three of us stood on the platform. Sigmund was holding his little dog in his arms. A whistle blew, announcing the departure of the train. The startled dog shook with fear and bit Sigmund's index finger. Anna took out a handkerchief and bandaged his bleeding finger. The whistle sounded once more, and the train started. My brother stretched out his hand in farewell but one of his fingers was bandaged and the others were bent, so that he waved in the air with his extended index finger sticking out with a bloodstained handkerchief round it.

EUROPEAN UNION
PRIZE FOR LITERATURE

2010

Goce Smilevski –

Former Yugoslav Republic of Macedonia

Сестрата на Зигмунд Фројд

Sigmund Freud's sister

256 pp, 2007

Rights sold to (*Last Update – September 2011*):

Brazil: Bertrand/Record

Bulgaria: Colibri C

Croatia: Fraktura

Czech Republic: Odeon

France: Belfond

Germany: Matthes&Seitz

Hungary: Nyitott Konyvmuhely

Kinneret: Israel

Italy: Guanda

Netherlands: Ambo Anthos

Norway: Gyldendal Norsk

Portugal: Alfaguara/Objectiva

Serbia: Arhipelag

Slovenia: Cankarjeva založba

Spain (world Spanish rights): Alfaguara

Turkey: Nemesis

USA (world English rights): Penguin

Publishing House **Kultura / I.P. Dijalog**

Gorgi Pulevski 38/6 – 1000 Skopje – Macedonia

Tel.: +389 (2) 5227493

Author: gocesmilevski@gmail.com

Agent: contact@pierreastier.com – www.pierreastier.com

ISBN: 978-9989-325-30-4

EUPL / FEP-FEE – Rue Montoyer, 31 – B-1000 Brussels – T. +32 (0)2 770.11.10

info@fep-fee.eu – www.euprizeliterature.eu

Culture Programme

FEDERATION OF EUROPEAN PUBLISHERS
FÉDÉRATION DES ÉDITEURS EUROPÉENS